

Bančni rop pri belem danu.

Osem roparjev je ob 1. uri popoldne oropalo Garfield banko za 15.650. Policiji so znani roparji.

Cleveland ima danes pravstvo kar se tiče roparskih napadov in umorov. New York in Chicago se lahko skrijejo. Tolpa izkušenih roparjev in mordilev je povzročila, da se v Clevelandu nihče ne čuti več varnega. Kot nista se je razširila pretečeni petek novica, da so roparji napadli podružnico Garfield banke, na St. Clair ave. in E. 55 St. Osem roparjev se je prijavilo pred banko ob 1. uri popoldne. Šefer avtomobila in še en ropar sta ostala policije se je izjavil, da poznataj, a sedem roparjev se je roparje že dalj časa in ve, da

Vsem naročnikom in prijateljem želi Uredništvo srečne in veselo praznike

pedalo v banko. Trije klerki so že več napadov povzročili. Starišem Medved v Euclid je umrl dveletni sinček Andrej. Naše sožalje. —Vsi oni rojaki, ki morate izpolniti vojaške pole radi vojaške službe, se opozarjate, da se vam te prošne pišejo zastonj vsak večer v Stannard šoli, na Stannard ave. in sicer od 7. do 10. ure zvečer. Oblasti so zvedele, da računajo nekateri \$2 in še več za izpolnenje vojaških listin. To je izkorisčanje ljudstva, kajti fantje imajo že itak dovolj stroškov z vojaško stvarjo. Da se to prepreči, je vojaški odbor sklenil imeti v Stannard šoli posebne pisarje, ki bodo zastonj vsakomur vse naredili, kar je potreba.

Hladnokrvni umor George Novaka.

—Se ni pojasnjeno, kdo je umoril rojaka John Tebana in Frank Juha, roparji Garfield banke še niso pod ključem, ko se je pripeljal v soboto ponocji nov umor v Clevelandu, hladnokrvni umor, katerega žrtev je bil George Novak, star 25 let, stanuječ na 2928 Solon Rd. Našli so ga mrtvega, z obrazom v cestnem jarku na vogalu Edgewell ave. in Coventry Rd. Po ure predno so našli mrtvo truplo, da se je skoro vsakdo zbulil, toda predno so všeči prišli na lice mesta, so roparji že pobegnili.

—V sredo, 26. decembra, ne izide "Cleveland'ska Amerika". Vsakodan ima rad prost in dan ob božiču, in tako tudi naši uslužbenci. Prihodna številka izide v petek, 28. decembra.

—Državna komisija za živila v okraju Cuyahoga, kamor spada Cleveland, je določila cene, katerih se ne sme prekorčiti. Odjemalc se opozarjajo, da ne plačajo za nobeno stvar več kakor je tu določeno: Slatkost 9 centov funt, kruh od 8 do 9 centov ga tuja v avtomobil, da sta imela spotoma prepričanakar ga je tuje ubil. Mörleč očitno ni bil objednem ropar, kajti pri mrtvem Novaku so našli \$73, njegovo uro in sploh vse kar je imel pri sebi. Novak je bil uslužben pri Peerless Motor Co., Quincy ave. in E. 93rd St.

—V petek, 21. dec. je v Glenville bolnišnici umrla rojakinja Ana Valentič, doma iz Veliki Vrh na Dolenjskem. Bila je članica dr. Danica, št. 11 SDZ, star 28 let. Tu zapušča moža in tri mladoletne otroke. Pogreb se je vršil v gondeljek zjutraj iz hiše žaljenja, da je ljudstvo opravičeno vedeti natančno koliko ena stvar velja, da se s tem odvzame izkorisčevalcem prička, da bi možli občinstvo.

Srbska komisija dospela v Ameriko

Washington, 22. dec. (Po-selna brzjavka Clev. Ameriki) Srbska komisija je danes dospela v Washington. Na železniški postaji je bila sprejeta od državnega tajnika Lansinga in več višjih uradnikov. Eskadron ameriškega konjeništva je bil pridejen srbski komisiji kot častna straža. Vojaštvu je spremljalo komisijo od postaje do hotela Shoreham, kjer je prvč v zgodovini vihrala srbsko-jugoslovanska zastava. Okoli opoldne je predsednik Wilson jako prisrčno sprejet srbsko komisijo v avdijencu. Načelnik srbske komisije, Vesnić, je eddal predsedniku avtografno pismo princa Aleksandra. V svojem govoru je načelnik Vesnić izrazil predsedniku Wilsonu, ameriški vladni in narodni hvaležnost za pomoč, ki se je dosedaj dajala Srbiji, izrazil je upanje za dodatno pomoč Srbom, Hrvatom in Slovencem, da se uresničijo njih narodne aspiracije. Nato je odgovoril predsednik Wilson, da so bila vsa ameriška srca na strani Srbije od začetka tega boja, in da so ameriške simpatije rastle, čim več je bilo trpljenje Srbov. Misija je bila potem sprejeta od državnega tajnika Lansinga in vojnega tajnika Bakerja. Jugoslovanski Odbor je pozdravljal srbsko komisijo po svojem predsedniku Dr. Branjiniju. Srbska misija se je z odposlanci Jugoslovanskega Odbora prisrčno razgovarjala, in v daljšem pogovoru se je razpravljalo o naših nadomestnih zadevah. Kajkoli se je srbska komisija pokazala na cesti v Washingtonu, je bila od ameriškega ljudstva navdušeno pozdravljena. Pozneje bo misija obiskala več naših glavnih naselbin.

ROPARSKI NAPADI V CLEVELANDU L. 1917.

Tu podajemo listo najbolj predlžnih roparskih napadov, ki so se zvršili v Clevelandu leta 1917:

15. marca, N. J. Rich Co. Euclid ave. in E. 61. cesta oropana za \$6000. Cuyler Mawry, plačilni mojster, ubit.

11. junija. Anton Ditchman ustreljen po policistu Thurman v trenutku, ko je hotel operati postajo za gasolin na 105. cesti.

15. sept. United Cigar Co. na Superior ave. oropana za \$270.

4. okt. Cleveland Hardware Co. na 79. cesti oropana za \$400.

8. novembra. Louis Reimitz, lastnik restauranta na Woodland ave. in pet gostov oropanih za \$800 v denarju in \$500 zlatnimi.

11. novembra. Dr. Lorenzo Chapin, umorjen in oropan za \$15.000 v Colonial hotelu.

19. nov. Van Dorn Iron Works na 79. cesti oropana za \$9000. Banditje so zagnali paprisko v oči placilnega mojstra.

21. nov. The Higbee Co. na Euclid ave. oropana za \$15.000, trije stražniki zvezani in zaprti v blagajni.

30. nov. Phillips Poutry Co. na Broadway oropana za \$3270.

14. dec. Hardward apoteka na 93. cesti oropana za \$93.

18. dec. Brezina lekarna na Superior ave. oropana za \$300. Banditje so zvezali lastnika z usnjem.

21. Gordon podružnica Garfield banke oropana od osmih banditov, ki so pobegnili z \$15.650.

Kajzer bo diktiral mirovne pogoje?

V Brest Litovsk se nameravajo zbrati vsi princi in kralji Evrope, da se pomenijo "o miru".

PERMIT.

Published and distributed
under permit No. 19 auth-
orized by the Act of October
6th, 1917, on file at the
Post Office of Cleveland,
Ohio.

By order of the President,
A. S. Burleson,
Postmaster General

London, 23. dec. — Uradna "Berliner Zeitung" sporoča, da je kajzer Viljem naznani, da namerava iti v Brest-Litovsk na mirovno zborovanje med Rusi in centralnimi zavezniki. Kajzer namerava tam zbrati vse vladarje in prince cele Evrope glede miru, kot se je zgodilo po Napoleonovi vojnah. Kajzer se je izjavil, da vsakdo želi mir in prilika je ugodna za hitro sklenitev miru.

Nemški mirovni delegati. V Brest Litovsk so zbrani slediči mirovni delegati: Dr. Richard Kutschner, nemški zunanjji minister, Herr von Rosenberg, baron von Hoch, general Hoffman in major Brinckman.

Avtstrijski mirovni delegati. Avstrijo zastopajo: Grof Czernin, zunanjji minister, Herr von Mere, baron Wieser, grof Osaky, marsal von Chieseres, poročnik Polarny in major von Guise.

Bulgarski delegati. Münster Popoff, tajnik Ceskega, poštar Stojanović, polkovnik Gantijeff in dr. Anastasoff.

Turški delegati. Turčijo zastopajo: Bivši minister zunanjih zadev Nestimy bej, poslanec Hakki, tajnik Hekmit bej in general Zekki paša.

Ruski delegati. Rusijo zastopajo: Jose Kamov, Bisenko Pokrovsky, Kara Lubinski, Weltman Pavlovič, admiral Alvater, general Turnori, polkovnik Zaplet in kapitan Lipsi.

Rumunija ni za mir. Izjava rumunske vlade se glasi, da Rumunski ne bo sklepala o separatnem miru z Nemci, ampak stoji zvestno na strani zaveznikov do konca vojne.

Krvavi boji v Petrogradu. Kodanj, Danska, 23. dec. —

V Rusiji divja strašna mesčanska vojna. Vlada boljševikov, ki se je spoprijaznila z nemškim kajzerjem, je našla splošno nasprotstvo pri vsem narodu. Toda ker boljševiki sleparijo narod še vedno s praznimi oblubami, je to vroč, da se vlada boljševikov drži v premoci ter terorizira vse druge. Vendar se splošno sodi, da so dnevi boljševikom štetni. Krvavi boji se vršijo v Petrogradu.

Vojaki ne poslušajo boljševikov.

V Petrogradu je nastal splošno punt. Štiri divizije vojašta (80.000 mož) so dobile povelje, da napadejo petrograsko prebivalstvo, ki se je pustalo proti boljševikom, toda vojaške čete so odpovedale pokorščino boljševikom. Koliko delavcev je danes uslužbenih v Krupovih tovarnah, to je skrivnost nemške vlade, vendar se splošno sodi, da jih je najmanj 80.000. Nad 20.000 žensk dela poleg možih v teh tovarnah. Lansko leto se je sporocila v nemškem časopisu, da so delavci, zaposleni v Krupovih tovarnah zastrjali, ker niso mo-

Kaj trdijo boljševiki.

Vlada boljševikov v Petrogradu trdi, da so nasprotniki boljševikov podkupili ruske vojake ter jim razdelili mnogo zganja in vina, da se spuntaujo proti boljševikom.

Premirje je končano?

London, 23. dec. Ponovno se trdi v Londonu, da je russka vlada odoprklila svoje mirovne deležne, ki so se posvetovali z nemškimi vojaki v

Petrogradu proti boljševikom.

Beg iz Petrograda.

London, 23. dec. Nemci so nasvetovali svedskemu poslaništu v Petrogradu, naj posvari svedske podanke, da bežijo iz Petrograda, ker se pričakuje, "da Nemci zasedejo Petrograd." To je najbolj senzacijonalna novica, ki je pretresla svet, odkar se vrši vojna. Sporoča se iz tako zanesljivih virov, da so boljševiki pripravljeni spustiti Nemce v Rusijo ter se obdržati z nemškim orožjem na russki vladni, kot da bi se umaznil domoljubnimi Russom.

Zadnja ura boljševikov prihaja.

Vsa poročila naznajajo, da se vlada boljševikov tresi in ne more več dolgo obstati. Celo Južske čete, ki so bile dosedaj največja podpora boljševikov, se polagoma upravo poveljem. Vse kravčiske čete so se združile v zahtevah ka boljševiki prepustijo vlado ustavotvorni skupščini, ki je bila izvoljena od naroda. Lenine in Trotzky sta dosedaj preprečila tej skupščini, izvoljeni od naroda, da bi zborovala.

Ukrainci na bojni poti.

Makovci ali Ukrainerci so se odčito upri boljševikom. Vse russke in rumunske čete na južni fronti so se pridružile Ukrainercem, ki stejejo 32 milijonov duš. Polastili so se brzjavnih in telefonikov postaj ter se izjavili, da ne bo dejno pustili skozi čete boljševikov, ki nameravajo priti kozakom za hrbit.

ro ubitih, 70 ranjenih.

London, 20. dec. Več nemških zrakoplovcev je včeraj napadlo razne kraje v Angliji in jih bombardiralo, z otroka, ena žena in sedem mož je bilo ubitih, 22 otrok, 14 žensk in 34 možih je bilo ranjenih.

Petrograd, 23. dec. Leon Trotzky, ruski zunanjji "minister" se je izjavil v koncilu vojakov in delavcev, da će bo nemški kajzer ponudil Rusiji ofenzivne mirovne pogoje, da jih Rusija ne bo sprejela ampak se bo borila proti kajzerju. "Mi nismo uničili carja, da bi klečali pred kajzerjem," se je izjavil Trotzky. Toda će smo radi oslablosti bili prisiljeni začeti z mirovnimi dogovori, smo to storili v pričakanju, da bo nemški narod zajedno z nami se spustil proti militarizmu.

Izjava Trotzky.

Petrograd, 23. dec. Leon Trotzky, ruski zunanjji "minister" se je izjavil v koncilu vojakov in delavcev, da će bo nemški kajzer ponudil Rusiji ofenzivne mirovne pogoje, da jih Rusija ne bo sprejela ampak se bo borila proti kajzerju. "Mi nismo uničili carja, da bi klečali pred kajzerjem," se je izjavil Trotzky. Toda će smo radi oslablosti bili prisiljeni začeti z mirovnimi dogovori, smo to storili v pričakanju, da bo nemški narod zajedno z nami se spustil proti militarizmu.

Kruppova tovarna topov v plamenih.

Maestricht, Nizozemska, 22. dec. (Angleška admiriliteta po brezičnem brzjavku.)

Ogromna tovarna Kruppovih topov v Essenu gori in požar se razširja. Ta brzjavka je dospela iz Nemčije potom štreljanje strajkarjev je vzela v vojsko, docim je v tovarnah našlo domestila druge delavce. Ljubljano poročil je pozneje do spelo iz Nemčije o usodi teh delavcev.

Mesto Essen, kjer se nahaja Kruppova tovarna, leži v Renski Prusiji, kateri je del Nizozemske monarhije.

Nobeno drugo mesto v Nemčiji ni tako zavarovano kot Essen. Toda klub temu je več francoskih in angleških zrakoplovcev že pridrl na mestno kajzera.

Essen ima strahovite obrame na spremem način, da so delavci, znano pa je, da so Francozi tekmo svojega zmagljega poleta nad mestom ubili na sto oseb v mestu in pozneje v Kruppovih tovarnah zastrjali, ker niso mo-

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$3.00 Za Cleo'd. po pošti \$4.00
Za Evropo - \$4.00 Posamezna številka - 5c

Vse plačila, današki in čezdne mesece se naložijo na "Clevelandsko Ameriko".
RED. CLARK AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO. TELEGRAPH CITY, PRINCETON 180.

EDWARD KALISH, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25.000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 150. Mon. Dec. 24th 1917.

Mr. London. Kongres in Avstrija.

Ker radi naznanitve vojne med Zjed. državami in Avstrijo omenjeni Cehi, Moravci, Slovaki, Poljaki, Malorusi, Srbi, Hrvati, Slovenci, Italijani in Rumunci, služijo sedaj v tej deželi in so se izjavili, da postanejo državljanji Zjed. držav, ali pa oni, ki so se izjavili, da postanejo, toda niso že naturalizirani, in se jih smatra za tuge sovražnike, in se jim tako prepreči njih patriotska žiga, da služijo s celim srcem in udano tež deželi v boju za demokratio in svobodo, in

Predsednik zbornice: "Gentleman iz Illinois (Mr. Sabbath) prosi za enoglasno dovoljenje, da se pričobi v zapisniku članek, katerega je omenil. Ali kdo nasprotuje? Nihče. Članek se pričobi.

Raztelesovanje Avstrije.

Nato je čital Mr. Sabbath in zaveden Slovan, sledječ članek Mr. Smetanke, kateri članek je prisel v uradni zapisnik ameriškega Kongresa in se glasi:

Temelji današnjega avstrijskega cesarstva so bili položeni leta 1526, ko je Ferdinand, kateremu je njegov starejši brat Karol poveril Habsburške pokrajine ob Donavi in v Alpah, prisel na prestol Češke in Ogrske, ki je postal prazen radi smrti njegovega svaka, Ludvika. Današnja Avstro-Ogrska ima poleg omenjenih provinc le poljsko-rusinske province v Galiciji in Bukovini na severo-vzhodu in manjše province na jugozapadu, kjer prebivajo Italijani, Slovenci in Hrvati. Dve turški provinci, katere je Avstrija anektirala, so čisto Srbo-Hrvatske po plemenu in jeziku.

Eno dejstvo nam je jasno, potem ko smo precitali postanev in narastek Habsburškega cesarstva, namreč, da ta velika sila, ki je druga po velikosti in tretja po številu prebivalstva v Evropi, ni produkt ekspanzije enega samega naroda, ki neprstano zaseda nove prostore in asimilira nove ljudi. Narodi, katere so Habsburgovci prisili pod svoje kopito, se vedno eksplirajo, so polni energije, zavajajoči se svoje posebne narodnosti, željni da bi živeli po svojih narodnih šegah in običajih in bottih so se osto proti vsem poskusom, da se jih naredi na Nemce in Maže. Dinastija bi se lahko ohranila in razni narodi bi lahko živelii zadovoljno v monarhiji, če bi se vsakemu narodu dovolila enaka prilika za napredek v najširjem pomenu avtomomije. Toda dinastija je bila nemška. Do leta 1866 je habsburška dinastija imela svoj cilj, biti glava nemškega cesarstva, vsega nemškega naroda in habsburške pokrajine bi to bile en del nemškega cesarstva. Ko so se pruski kralji vredili na mesto Avstrijev pri vodstvu Nemčije, tedaj se je Franc Jožef nekaj časa obotavljal in je bil že pripravljen spremeniti svoje cesarstvo v federativno skupino, kjer bi imeli vsi narodi enake pravice, toda namesto tega je naredil kompromis z Maže, katerim je ugodil vse, a žrtvoval je druge narode. Svoje cesarstvo je razdelil v dva dela. V avstrijski polovici je nemška manjšina vladala drugim narodom, dočim se je mažarska polovica, s slovensko in rumunsko večino, popolnoma prepustila vladu Mažarov.

In predno končam ibi rad povedal kot odgovor mojemu kolegu iz New Yorka (Mr. London), da sem jaz zaveno toliko kot on interesiran v zadevi ruskega naroda, toda najprvo sem Amerikanec in enako, če ne večje je moje zanimalje za dobrobit ameriškega naroda. (Aplavz.) In dolžnost vsakega človeka, je najbolj socijalist, pacifist ali kaj drugega, kaj živi pod zvezdom ameriške zastave v tej svobodni deželi, ki uživa kolisti in privilegije te svobode, da naredi svoj del, in sicer radovoljno, brez mrmranja in tem podkaže, da je vreden, da živi v tej deželi, da uživa blagovne svobode in svobodne demokratije. (Aplavz.) Gentleman iz New Yorka (Mr. London) nam je povedal, da socialisti nasprotnujejo vojni, toda vprašam ga, ali niso socialisti v Rusiji se borili, da dobijo svobodo? In ali ni naša vojna veliko svetješja, cilj veliko večji kot je bil cilj onih v Rusiji? Moje simpatije so na strani ljudi, ki so se borili v Rusiji, toda mi se ne boriemo danes samo za svobodo ljudstva v Rusiji, ampak za svobodo vseh narodov sveta. (Aplavz.)

Jaz sem bil rojen na Češkem, in ljudstvo češko je veliko bolj trpečo na preganja in zatiranju od strani Avstro-Ogrske kot ljudje, katere tem prej omenil, in danes doživim največjev celje, ko se mi nudi prilika, da oddam svoj glas za vojno proti Avstro-Ogrski. (Aplavz.)

Ker ne želim zadrževati zbornice dalj časa, prosim zbornico, da pridruži mojemu govoru neki članek o Avstriji, katerega je napisal Jaroslav F. Smetanka."

Raztelesovanje Avstrije.

Nato je čital Mr. Sabbath in zaveden Slovan, sledječ članek Mr. Smetanke, kateri članek je prisel v uradni zapisnik ameriškega Kongresa in se glasi:

Temelji današnjega avstrijskega cesarstva so bili položeni leta 1526, ko je Ferdinand, kateremu je njegov starejši brat Karol poveril Habsburške pokrajine ob Donavi in v Alpah, prisel na prestol Češke in Ogrske, ki je postal prazen radi smrti njegovega svaka, Ludvika. Današnja Avstro-Ogrska ima poleg omenjenih provinc le poljsko-rusinske province v Galiciji in Bukovini na severo-vzhodu in manjše province na jugozapadu, kjer prebivajo Italijani, Slovenci in Hrvati. Dve turški provinci, katere je Avstrija anektirala, so čisto Srbo-Hrvatske po plemenu in jeziku.

Eno dejstvo nam je jasno, potem ko smo precitali postanev in narastek Habsburškega cesarstva, namreč, da ta velika sila, ki je druga po velikosti in tretja po številu prebivalstva v Evropi, ni produkt ekspanzije enega samega naroda, ki neprstano zaseda nove prostore in asimilira nove ljudi. Narodi, katere so Habsburgovci prisili pod svoje kopito, se vedno eksplirajo, so polni energije, zavajajoči se svoje posebne narodnosti, željni da bi živeli po svojih narodnih šegah in običajih in bottih so se osto proti vsem poskusom, da se jih naredi na Nemce in Maže. Dinastija bi se lahko ohranila in razni narodi bi lahko živelii zadovoljno v monarhiji, če bi se vsakemu narodu dovolila enaka prilika za napredok v najširjem pomenu avtomomije. Toda dinastija je bila nemška. Do leta 1866 je habsburška dinastija imela svoj cilj, biti glava nemškega cesarstva, vsega nemškega naroda in habsburške pokrajine bi to bile en del nemškega cesarstva. Ko so se pruski kralji vredili na mesto Avstrijev pri vodstvu Nemčije, tedaj se je Franc Jožef nekaj časa obotavljal in je bil že pripravljen spremeniti svoje cesarstvo v federativno skupino, kjer bi imeli vsi narodi enake pravice, toda namesto tega je naredil kompromis z Maže, katerim je ugodil vse, a žrtvoval je druge narode. Svoje cesarstvo je razdelil v dva dela. V avstrijski polovici je nemška manjšina vladala drugim narodom, dočim se je mažarska polovica, s slovensko in rumunsko večino, popolnoma prepustila vladu Mažarov.

Tekom devetnajstega stoletja je bil Turk bolnik Evrope. Danes pa igra to sramotno vlogo Avstrije. Cimpirej se razbijajo država v korist posameznih narodov, ki jo tvorijo, tem prej pride mir v Evropo."

Kaj vse je na Slovenskem prepovedano.

Hrvatski Dnevnik piše 29. septembra pod gornjim naslovom:

"...Žahtevala se je zaplomba "Knezove knjižnice" samo zato, ker je bil v eni teh knjig natisnen kratek govor srbskega državnika Stojana Novakovića, katerega je držal veliki pokojnik na Dunaju leta 1897. o priliki prenosa kosti Kopitarja.

Prepovedana je uporaba dosedanjih Sketovih čitank za srednje šole. — Da vidimo, kaj se je zdelo nadzornim obla-

nevljivo, Leta 1910. se je prebivalstva Avstrije po narodih delilo sledi:

Nemci	9.950.266
Cehov	6.435.983
Poljakov	4.967.984
Rusinov	3.608.844
Slovenec	1.450.000
Hrvatov	783.334
Italijanov	768.334
Rumunc	275.115

Te številke veljajo za avstrijsko polovico monarhije. Nemško prebivalstvo, ki šteje 35 procentov skupnega prebivalstva, ima večino v parlamentu, in postopa s Slovani, ki reprezentirajo 60 odstotkov prebivalstva kot z "minderwertig" t. j. "manj vrednimi, inferiornimi ljudimi."

Na Ogrskem se je Slovani in Rumuncem godilo celo slabše, kajti Ognj. azijatsko pleme so se posluževali vseh svojosti, da povzročijo, da pomeni beseda "mažarski" isto kot "ognski". Vse kar ni bilo mažarskega je bilo veleizdajniško napram ogrski državi, in narodi ki so živeli v današnji ogrski državi še tedaj, ko so Mažari kot pastirski narod, taval po planjavah Azije, so bili posvečeni popolnemu uničenju. Ta barbarska politika je imela dober uspeh, kajti leta 1910 se je Mažarom z vso brutalnostjo prvi posredovali dokazati, da prebiva večina Mažarov v ogrski polovici avstrijskega cesarstva. Številke so sledile:

Mažarov 10.050.575
Rumunc 2.949.027
Nemci 2.037.435
Slovakov 1.907.970
Hrvatov 1.833.167
Srbo 1.106.471
Rusinov 472.587

Politika zatiranja dveh vladajočih narodov v obeh polovicah Avstro-Ogrske monarhije je bila nevarno pretresla in grozi razpasti prej ali slej. Ko se je Franc Jožef staral, so avstrijski narodi neprestano govorili kakšna ureda zadene Avstrijo ob njegovi smrtni posteli. In res je, ko je Franc Jožef podpisal povelje za vojno proti Srbiji, je podpisal objednem smrtno odsodo dinastije Habsburgov.

Danes niti eden izmed enajstih narodov pod cesarjem Karлом ne želi, da bi se Avstro-Ogrska nadaljevala. Poljaki pričakujejo originalne Poljske, Rusini pričakujejo, da se pridružijo svojim bratom v Rusiji, Rumunci želijo tvoriti del velike Rumunjske. Hrvati, Srbi in Slovenci se hočejo združiti s Srboj in Črnomorom v veliko jugoslovensko državo. Italijani v Avstriji pridejo naravno pod Italijo, Čehi in Slovaki zahtevajo neodvisnost in svojo državo. Mažari se žrijajo za eno samo stvar, da namreč vladajo na Mažarskem, dočim že žele Nemci v Avstriji najozjo zvezo z Nemci v rahu. Ostane nam samo en Avstrijec še, in ta je cesar Karol. Razdrobitev Avstrije bo škotovala Charliju na žepu in časti, toda sprejetja bo z največjim veseljem od ogromne večine avstrijskega prebivalstva.

Danes niti eden izmed enajstih narodov pod cesarjem Karлом ne želi, da bi se Avstro-Ogrska nadaljevala. Poljaci pričakujejo originalne Poljske, Rusini pričakujejo, da se pridružijo svojim bratom v Rusiji, Rumunci želijo tvoriti del velike Rumunjske. Hrvati, Srbi in Slovenci se hočejo združiti s Srboj in Črnomorom v veliko jugoslovensko državo. Italijani v Avstriji pridejo naravno pod Italijo, Čehi in Slovaki zahtevajo neodvisnost in svojo državo. Mažari se žrijajo za eno samo stvar, da namreč vladajo na Mažarskem, dočim že žele Nemci v Avstriji najozjo zvezo z Nemci v rahu. Ostane nam samo en Avstrijec še, in ta je cesar Karol. Razdrobitev Avstrije bo škotovala Charliju na žepu in časti, toda sprejetja bo z največjim veseljem od ogromne večine avstrijskega prebivalstva.

Danes niti eden izmed enajstih narodov pod cesarjem Karлом ne želi, da bi se Avstro-Ogrska nadaljevala. Poljaci pričakujejo originalne Poljske, Rusini pričakujejo, da se pridružijo svojim bratom v Rusiji, Rumunci želijo tvoriti del velike Rumunjske. Hrvati, Srbi in Slovenci se hočejo združiti s Srboj in Črnomorom v veliko jugoslovensko državo. Italijani v Avstriji pridejo naravno pod Italijo, Čehi in Slovaki zahtevajo neodvisnost in svojo državo. Mažari se žrijajo za eno samo stvar, da namreč vladajo na Mažarskem, dočim že žele Nemci v Avstriji najozjo zvezo z Nemci v rahu. Ostane nam samo en Avstrijec še, in ta je cesar Karol. Razdrobitev Avstrije bo škotovala Charliju na žepu in časti, toda sprejetja bo z največjim veseljem od ogromne večine avstrijskega prebivalstva.

Tekom devetnajstega stoletja je bil Turk bolnik Evrope. Danes pa igra to sramotno vlogo Avstrije. Cimpirej se razbijajo država v korist posameznih narodov, ki jo tvorijo, tem prej pride mir v Evropo."

Kaj vse je na Slovenskem prepovedano.

Hrvatski Dnevnik piše 29. septembra pod gornjim naslovom:

"...Žahtevala se je zaplomba "Knezove knjižnice" samo zato, ker je bil v eni teh knjig natisnen kratek govor srbskega državnika Stojana Novakovića, katerega je držal veliki pokojnik na Dunaju leta 1897. o priliki prenosa kosti Kopitarja.

Prepovedana je uporaba dosedanjih Sketovih čitank za srednje šole. — Da vidimo, kaj se je zdelo nadzornim obla-

čenjem v teh čitankah tako strašnega.

V čitanki za V. in VI. razred srednjih šol so zabranjene na primer sledična mesta:

1. "Pri nobenem narodu se ni vera v volkokdale tako razsirila, kakor pri Slovencih ... V resnici slovansko plemene." Cenzura je temu prista:

2. "Koliko je basni o živalih med slovenskim narodom, in to velja več ali manj tudi za ostala slovanska plemena." — (Opazka cenzura: "Prahlei — Uebertreibene Prahlei" — Pretirano bahanje!)

3. "Obredna narodna slovenska pesem — kako lepo zveni?" (Uebertreibene Eigenduenkel — pretirana domisljavost)

4. "Pripovedka o Edipu govori o duševni sorodnosti v razvoju grškega in slovanskih narodov." — (Großer Eigen-duenkel — velika samozavest, v slavem pomenu besede.)

5. "Kraljevič Matko v narodni pesmi" (Das Schicksal der Slaven beklagend — toček na osodo Slovenov.)

6. "Največ sveta otrokom slisi Slave" (Aufreizende Behauptung — hujskajoča trditv.)

7. "Jadransko morje" (das ganze Gedicht aufreizend Klage — cela pesem hujskajoča tožba.)

8. Ašker "Črez Kavkaz" (Gedicht, verherrlichend eine russische Landschaft — pesem, poveličujoč rusko pokrajino.)

9. Ašker "Ukrainska stepta" — "tu ležiš na solncu, kajtor božja dlan ... Kozak — junak!" (Verherrlichung russischer Krieger — poveličevanje russkih vojakov.)

10. "Rojakom" in "Kdo je tiskovine.

mag?" (in beiden Gedichten ueberschwenglicher Preis der Slovenen — v obči pesmih naduto slavljenje Slovencev.)

11. "Vojaska" (grosser Selbstverherrlichung u nji Selbsteberschätzung der Slovenen — veliko samoprovlaževanje Slovencev.)

12. "Na božji poti" — "Milješ bodi ti usoda" (das Los des Landes beklagend — obžalujoč usodo dežele.)

Za Božič in Novo Leto! Rojaki oglasite se pri domači tvrdki.

Velika zaloga modernih
KLOBUKOV
\$2.00, \$2.50
\$3.00, \$3.50
\$4.00
Klobuki iz baržuma
\$4.50

KRAVATE
Najnovejšega
kroja iz svile
in drugih
Cene:
50c, 75c,
\$1, \$1.50, \$2
\$2.50

MUFFLERS
za moške
50c, 75c, \$1.00,
\$1.50, \$2, \$2.50,
\$3.00, \$4.00
Vedno najnovejši

Moške hlače, Jopice
(Sweaters)
rokavice in volneno
spodnjo obleko

Imamo zelo veliko zalogu raznovrstnih nogavic iz svile, volnene in tkanine dva para za . 25c, 15c, 20c, 25c. Volnene . . . 30c, 35c, 50c

Svilene
50c, 60c,
75c
Vsake
barve ka-
karšne
zahtevate

SVILENE SRAJCE
\$2.50, \$3, \$3.50, \$4,
\$4.50, \$5.00
Negligee
srajce
75c, \$1.00
\$1.25, \$1.50
\$1.75, \$2
Razne barve
in moderno
narejeno

Vse te pred-
mete dobite
pri
**BELAJ &
MOČNIK**
6205 St. Clair Ave.
Dajemo opeke
S. N. Doma
Pri nas dobite
stenski kolo-
dar za leto
1918.

BELAJ & MOČNIK, 6205 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Srečne božične praznike

Mrs. Blanche Upton, 2224 E. 49th St. toži družbo cestne železnice na \$5000 odškodnine, ker so se ji rebra pretresla, ko ste nedavno dve kari trčili in se "rebra ne bi tako šlimo skupaj." Mrs. Upton pravi v pretresla." Sodnik bo sedaj

obtožniči, da je bil konduktor odločil, ali so uslužbenec cestne železnice dolžan povedati ji naprej, da ne železnicne dolžni povedati bodojo kar zadele, ker potem osebam na kari, da se bo pripravljena na strah potila nesreča.

Ob prilini kaže veselice, kotrije in pri veselju omizju, spomnito na narodno stavo "SLOVENSKI NARODNI DOM". Vesel najnaslikajo dobrodošč.

Dr. J. V. Zupnik

SLOVENSKI ZOBOZRAVNIK

6121 ST. CLAIR AVE.

KNAUSOVO POSLOPJE NAD GRDINVO TRGOVINO

Najboljše zobozdravniško delo po nizkih cenah.

Uradne ure:
Od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.

Kdor ne more ob tem času priti, naj se dogovori za njemu ugoden čas. Dr. Zupnik je priporočan od tisočev zadovoljnih oseb, ki so se pri njem zdravile.

Želim cenjenemu občinstvu vesele božične praznike in srečno novo leto

Naznanjava cenjenim rojakom, da imava podpisana odsedai naprej skupno trgovino s cvetlicami. Pri nas dobite vedno šopke, šopke, sveže cvetlice, vsakovrstne vence, nadgrobne spominske komne vsakovrstne okvirje.

Naše geslo je točna postrežba za primerne cene.

FRANK JELERČIČ & J. SLAPNIK,
5801 ST. CLAIR AVE.

Tel. Central 3458 L

Anton BRANISEL,
SLOVENSKI KROJAČ

8001 ST. CLAIR AVE.

Bailey's
THE BIG STORE
ONTARIO PROSPECT

Dvojne znamke v sredo.

Bailey's
THE BIG STORE
ONTARIO PROSPECT

NAJVEČJA RAZPRODAJA OBLEK VSEH ČASOV

Se začne po božiču, v sredo, 26. decembra.

\$190.000 NAJNOVEJŠIH DECBERSKIH OBLEK PO POLOVIČNI CENI.

\$35 | \$25 | \$18 | \$13 | \$10 | \$14.85 | \$9.85 | \$5 | \$17.85 | \$17 | \$13

Poleg oblek, katere vidite tukaj, je sotine drugih. Tudi dekličje suknje, kožuhovina, millinery je na taj po božični razprodaji. Vse se predaja po polovično znižani ceni. V drugih oddelkih dobite vsakovrstno blago na tej po božični razprodaji.

Na Devinski Skali.

Zgodovinski Roman.

SPISAL F. REMEC

"Motram, Tomaž!" je odgovoril Juri z največjo odločnostjo. "Moji vojščaki naj spočnajo, da se ne bojim borbe in da sem se le po nesrečnem srečaju doslej zamudil."

"Konec je Juri prišel iz grada, je naletel na veliko množico svojega vojaštva, ki se je umikala pred sovražniki. Tudi drugi nasip so bili zavzeli patrijarhovi vojščki. Na drugem nasipu se je še bil boj.

"Za menoj prijatelji," je kmec Juri, "ko je pregledal položaj. "Se niso zmagali sovražniki."

"Ko so vojščaki zagledali svojega poveljnika, so se hitro ustavili in se zbrali okrog njega. Nastal je molk in zdaj se je z nasipov slišalo vpitje vojskujočega se vojaštva in zvenek metev."

"Za menoj, za menoj!" je noviček zakrjal Juri. Zapodil se je proti nasipu in vojaštvo, ki je ravno kar se bežalo, mu je sledilo. Kakor vihar je privedel četa na nasip in se zagnala na patrijarhove cete. Juri je postal ves čas na celu in napadal sovražnike, kakor besen lev. Patrijarhovi vojščki so bili že precej utrujeni in imeli so že znatne izgube, a ljudi naval Jurjev jih je spravil v nerod. Knalu so bili prepoteni cez drugi nasip in so se umaknili na prvi nasip. Njih poveljniki so kričali urejevali vojaštvo, poslali so po pomoč v taborisce, ali se predno je ta prisla, je začelo brizgati na sovražnika vrle olje in so letale med nje kepe goreče smole. Vse je odskačovalo, nastal je tak nerod in naenkrat je vsa patrijarhova arsenačna kričala zbežala z nasipa. Vse nasip je bil namreč pregrajen na debelo s slamo in z listjem, potresen s smolo in namočen z oljem. Goreče kepe smole so vnele po povleko, da je na vseh koncih udarila plamen kvišču. Juri je videl v taborisce svojih sovražnikov in je mogel gledati kako zbegnost je nastala tam. Gledal je tudi na goreči nasip. Videl je, kako so njegovi vojaki ubite sovražnike nosili v ogenj in čudil se je, da je padlo toliko sovražnikov in da je njegova arsenačna tako malo trpelja.

"Gapod je z menoj," je dihnil Juri in opravil v naglici zahvalno molitve, potem pa se je šel zahvaliti svojim možem in poiskat tistega, ki je v boju odločil zmago — Komoljo.

XXIII.

Ceta Otona Vipavskoga je takvirila pri Doljeni vasi poleg Senožeča, kamor je nekaj dni po odbitem napadu prijezdil goriški grof Majnhard z imenitnim spremstvom. Majnhard in njegovi vitezi so se delali, kakor dabi prišli samo gledati, kako teče vojna, ali Oton je slutil, da so jih pripeljali drugi nagibi in je tudi kmalu imel prtič, jih izvedeti.

Sprekajajo se po taboru je grof Majnhard tako mimogrede omenil, da je patrijarh vendar le podcenjeval Jurja Devinskega.

"In še kako ga je poticenjeval," je z nekim zadostenjem pritrjeval Oton. "Juri se je znamenito obnesel. Najprej nas je zapeljal, da smo naskakovali Devin. Imeli smo silne izgube in ko smo končno zavzeli nasipe, smo izvedeli, da Jurja sploh ni v Devinu in da je bil ves trud zmanjšan. In tu nas je zopet zapeljal. S silnimi žrtvami smo zavzeli dva nasipa, že smo misili, da smo zmagali, kar je pridrvel Juri. Zdaj se je vnel boj in bili smo odbiti in nad sto naših ljudi je to plačalo z življienjem."

"To so ludi udarci za patrijarha," je menil Majnhard. "Ne vem, če se posreči Jurja.

premagati."

"Patrijarhov pooblaščenec je krvolochen tiger," je dejal Oton. "Odnehal ne bode do zadnjega trenotka ne."

"A kaj pravijo vitezi, saj imajo tudi vendar tudi besedo."

"Za stiranjst dni so še vezani. Toda Jurja spoštujejo zdaj bolj kot kdaj; ti domisljavi Furlani so zdaj spoznali, kaj je kraška pest in bi najraščili domov, če bi le mogli."

Majnhard je smehljaje pričkal in po kratkem molku rekel:

"Pelji me pred patrijarhovim pooblaščencem; jaz sem prišel, da posredujem med njim in med Jurjem; bolje časten mir kakor taka vojna."

Oton Vipavski je hitro ustregel izraženi želji.

"Majnhardov razgovor z legendom je bil prav kratki in gorški grof se je prepričal, da je pooblaščenec ogleskega patrijarha v resnici krvolochen tigrov."

"Tudi jaz želim miru," je s sladkim usmievom dejal pooblaščenec. "Blagoslovijenec Gospod sem in kot tak ne ljubim vojne. Če je Juri Devinski res tako nedolžen, kakor pravite, če se kesa svojega nastopa, potem lahko doseže mir. Idite v Senožeče, grof Majnhard, in sporocite mu naše pogoste."

"In kateri so vaši pogoji?" je vprašal Majnhard radovedeno.

"Juri Devinski mora obljubiti, da prosi patrijarha odpuščanja. V tem slučaju sime s petimi vitezi zapustiti Senožeče. Vse ostalo vojaštvo pa mora odložiti orožje in se nam vdati na milost in nemilost.

Majnhard je vedel, da so patrijarhovi vojščki pomorili vse devinsko prebivalstvo in ni bil v dvonih, kaj bi se zgodilo senožeškim vojščkom in senožeškemu prebivalstvu, če bi se vdal patrijarhovemu odposlancu na milost in nemilost. Toda bil je "zaščitnik oglejske cerkve" in zato se je moral vdati in iti sporociti Jurju patrijarhove pogope.

Z belo zastavo se je Majnhard bližal nasipu, ki je bil napravljen okrog Senožeča, in zahteval, naj se ga popelje pred Jurja. Ta se je silno zadržal, ker je videl pred sabo mogičnega goriškega grofa kot patrijarhovega odposlanca. Ko je čul mirovne pogoje, tedaj je v njem vzkipela kri.

"Pojdite grof Majnhard nazaj v tabor sovražnikov in povjetje patrijarhovega zastopnika, da cikljam nihov predlog z največjim zanjevanjem. Rajši se dam trpinči in žiga se zgrediti, kakor da jim izročim le enega samega svojih ljudi."

Se tisti dan je grof Majnhard zapustil Senožeče in se vrnil v tabor patrijarhove armade. Da je tudi pripeljal drugi nagibi in je tudi kmalu imel prtič, jih izvedeti.

Dalej prihodnjih.

Naznanilo in zahvala.

Zalostnim in potritim srčem naznanjam vsem prijateljem in zancem, da je 20. decembra po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal moj soprog John Mertič. Pokojni je doma iz vasi Srednji Lipovec, fara Ajdovec. Tukaj zavuča žaluoči soprogo in dvoje nedorastlih otrok in dve sestri v Ohio, v starem kraju pa mater. Ob tej priliki se zahvaljujem vsem, ki so se udeležili pogreba, Zahvaljujem se vsem številnim davalcem prekrasnih vencev, vsem onim, ki so prišli ranjega kropit in ki so se udeležili zadnjega spredova, zahvaljuju tudi č. duhovščini.

Vse sorodnike in prijatelje

pa prosim, da ranjega obdržijo v blagom spominu in že

limo mi večni mir in pokoj po prestanem zemeljskem trpljenju.

NAZNANILO.

Clanice dr. Srca Marije (staro) se opozarja na izvadno mesečno sejo, katera se vrši 30. dec. o. št. 1. ura pop. v navadnih prostorih. Sestre, udeležite se v polnem številu te seje, kajti na dnevnem redu je obično zborovanje. Vsem sestram želim vesel božič in srečno novo leto.

Fanny Trbežnik, tajnica.

HISA NAPRODAJ

za dve družini, pet velikih sob spodaj in zgorej. Škriljeva streha, cena \$4200. Polovico takoj. Največja vrednost v mestu, je vredna \$5000. Pridite in hitro, McKenna, 1365 E. 55th St.

(152)

HISA NAPRODAJ.

za dve družini, jasno vredna. Lastnik je kupil farmo in mora hitro prodati. Cena samo \$4200. Polovico takoj. Rent na mesec \$45. Vprašajte pri Haffner in Jakšič, 6106 St. Clair ave.

(152)

VOŠČILO.

Vsem svojim prijateljem in zancem voščim vesele božične praznike in srečno novo leto.

John Žulic,

1376 Marquette Rd.

Tel. Rosedale 3471 J.

FARMA NAPRODAJ

z dobro hišo, 7 sob, hlev, žitnica, zgradba za kokoši, mnogo sadja, 71 akrov fine črne zemlje, ki je zelo rodovitna. S farmo vred se proda enajst Holstein krav, štirje konji, \$250 vredno seno, 20 ton slame, 300 bušljev ovs, 50 kokoši, vsakovrstno farmarsko orodje, vozovi, buglies, oprava. Zajedno s farmo je šolska pot, ki nosi \$65 na mesec in vam vzame samo 4 ure dela na dan. Fin prostor, blizu tlakane ceste. Lastnik je umrl in njegov 17 letni sin je premiad, da bi sam farmo opravil, mora takoj prodati vse skupaj za samo \$7000. Vzame \$2500 takoj, ostalo na lahka odpolačila za dolg čas. Vprašajte takoj 1364 E. 86th St. blizu Superior.

(152)

ZAHVALA.

Spodaj podpisana udova in otroci se iskreno zahvaljujejo vsem sorodnikom, prijateljem in obiskovalcem, ki so tako nenadni in žalostni smrti mojega ranjega moža JOHN TELBAN

pokazali toliko sočutja in naklonjenosti napram naši družini. Spominjal se jih bodem vedno, kakor so se oni spomnili nas v naši žalosti in bridkosti. Posebno lepo se zahvaljujem društvenim bratom društva Slovenec, št. 1. SDZ in bratom društva sv. Jožefa, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba. Zahvaljujem se vsem številnim davalcem prekrasnih vencev, vsem onim, ki so prišli ranjega kropit in ki so se udeležili zadnjega spredova, zahvaljuju tudi č. duhovščini.

ANTON BRANISEL,

8001 St. Clair ave.

Tel. Princeton 1835 R.

Rosedale 2885 J. (Fri. 155).

NAJVEČ HIŠ.

je naprodaj na 66. cesti. Oglasite se pri J. Lušin. Hiša naprodaj razne vrste, zidane ali lesene, za eno družino, dve tri, štiri, pet ali šest, med St. Clair ave. in Superior in v Collinwoodu, tudi na obroču. Zamenjam hišo za farme, veliko lotov naprodaj po pravnih ceni, candy stores, mesnice, grocerije, oddajam stanovanje v rent. O moji poštenosti se lahko prepričate pri odjemalcih. Nisem bil še nikdar v kompaniji z nobenim agentom. Za nadaljnja pojasnila se obrnite na J. Lušin.

1065 E. 66th St.

(151)

NAZNANILO.

Slov. pod. in lov. dr. sv. Evstahija vabi vse člane, da se kolikor mogoče udeležijo korašanja na božični dan z godbo na čelu, pod vodstvom g. L. Masleta. Prošenja so tudi druga slovenska društva, da se kolikor mogoče udeležijo, posebno pa vabimo društvo Maccahees, št. 493. Zbiranje točno ob 10. uri dop. v Grdinovi dvorani. Vabi

ODBOR.

Pozor! Hiša naprodaj! Kupite hišo od poštenega moža. Naprodaj imam hišo za 1 družino, osem sob, lot 40 X 200, škriljeva streha, po jakih nizki cenih. Naprodaj hiša 18 sob na 71 cesti za tri družine, dve hiši na 71. cesti za tri družine, furnace, električna, škriljeva streha, po jakih nizki cenih. Naprodaj hiša na Norwood Rd. za 4 družine, hiša na 74 cesti, hiša na 60. cesti za eno, dve, tri družine. Hiša na Addison Rd. za 2 ali 4 družine. Poleg tega imam več candy stores, dobro idočo mlekarino naprodaj po jakih nizkih cenah. Nadalje naznam, da nisem več v kompaniji z g. Laušinom, ker sem začel to obrati na svojo roko. Martin Poljanec, 6220 St. Clair ave. Tel. Princeton 1944 W.

(150)

V najem se odda front soba

za enega fanta, 1043 E. 61st St.

Soba se odda v najem za dva

fanta ali dve dekleti. Vprašajte na 1370 Marquette Rd. spodaj.

(151)

Pozor! Hiša naprodaj!

Kupite hišo od poštenega

moža. Naprodaj imam hišo

za 1 družino, osem sob, lot

40 X 200, škriljeva streha, po

jako nizki ceni. Naprodaj hiša

na Norwood Rd. za 4 družine,

hiša na 74 cesti, hiša na 60. cesti

za eno, dve, tri družine. Hiša

na Addison Rd. za 2 ali 4 družine.

Poleg tega imam več candy

stores, dobro idočo

mlekarino naprodaj po

jakih nizkih cenah. Nadalje

naznam, da nisem več v kom-

paniji z g. Laušinom, ker sem

začel to obrati na svojo roko.

Martin Poljanec, 6220 St.

Clair ave. Tel. Princeton 1944 W.

(150)

DELO DOBIJO

dekleta ali ženske, da se na-

učijo plesti jopiče (sweater

coats), ročno delo. Mi vam

plačamo, dočim se učite. Delo

v tovarni, nobenega dela na

domu. The Keller Knitting Co. 510 Euclid ave.

(151)

BARVE